

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

**Циклова комісія соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та
облікових дисциплін**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в. о. директора ППФКу
30.08.2024 № 87

**ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

галузі знань	<i>01 Освіта / Педагогіка</i>
спеціальність	<i>015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)</i>
спеціалізація	<i>015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології</i> <i>015.39 Цифрові технології</i>
освітньо-професійні програми	<i>Професійна освіта (Харчові технології)</i> <i>Професійна освіта (Цифрові технології)</i>

Програма педагогічної практики для освітньо-професійних програм «Професійна освіта (Харчові технології)», Професійна освіта (Цифрові технології) спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для здобувачів освіти II курсу денної форми навчання.

Розробник: *Себко Дмитро Миколайович*, керівник практики, спеціаліст вищої категорії.

Програма розглянута і схвалена на засіданні циклової комісії соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та облікових дисциплін 28.08.2024, протокол № 1, та схвалена методичною радою 28.08.2024, протокол № 1.

2. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Характеристика освітнього компоненту
Форма навчання	денна
Рік підготовки	II (другий)
Семестр	4-й
Мова навчання	українська
Статус освітнього компоненту	обов'язковий
Інформаційний обсяг освітнього компоненту	
Кількість кредитів ECTS	6
Загальна кількість годин, в т. ч.:	180
– аудиторних	120
– самостійної роботи здобувачів освіти	60
Модулів	1
Змістових модулів	3
Практичні	120 год.
Самостійна робота	60 год.
Індивідуальні завдання	–
Вид контролю	захист звітів

3. Предмет, мета та завдання педагогічної практики

Педагогічна практика є важливою ланкою практичної підготовки здобувачів передвищої освіти до майбутньої професійної діяльності в якості майстрів виробничого навчання.

Метою проходження педагогічної практики є формування у здобувачів фахової передвищої освіти (далі — здобувачі освіти) системи необхідних педагогічних умінь та навичок, фахових здібностей, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії в оптимально наближених до роботи за фахом умовах.

Основні завдання педагогічної практики:

- застосування та поглиблення знань, отриманих здобувачами освіти в процесі теоретичного навчання на заняттях в коледжі;
- виховання якостей соціально-активної особистості майстра виробничого навчання;
- формування творчого підходу до педагогічної діяльності, потреби в педагогічній самоосвіті;
- поглиблення навичок навчально-виховної роботи в навчальних групах закладу професійної (професійно-технічної) освіти (далі — ЗП(ПТ)О): врахування закономірностей особистості, психічних станів учнів, взаємин в колективі, мотивів поведінки, професійних інтересів та намірів, соціальних установок особистості, відповідності змісту, методів та прийомів виховної роботи майстра віковим та індивідуальним особливостям учнів;
- методична та творча робота.

Передумовами педагогічної практики. Для проходження педагогічної практики необхідними є знання, умінні і навички, отримані здобувачами освіти під час вивчення дисциплін «Організація і методика професійного навчання», «Організація і методика виховної роботи», «Педагогіка», «Психологія», а також проходження навчальної педагогічної практики та навчальної практики за спеціалізацією.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування освітнього компоненту (дисципліни), та очікувані результати навчання:

Компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 1 Здатність застосовувати освітні теорії та методології в педагогічній діяльності. СК 2 Здатність планувати й організовувати освітній процес у демократичному стилі; готовність педагогічно, психологічно й методично грамотно організовувати свою професійну діяльність.

	СК 3 Здатність спостерігати, описувати, ідентифікувати, класифікувати психофізіологічні особливості здобувачів освіти і враховувати результати під час організації навчально-виробничої діяльності й виховної та корекційної роботи. СК 4 Здатність створювати розвиваюче освітнє середовище, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат навчально-виробничої діяльності та високий рівень культури її організації. СК 5 Здатність застосовувати інноваційні педагогічні та цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань у галузі харчових технологій. СК 6 Здатність здійснювати ділові комунікації в професійній сфері. СК 10 Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці СК 11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК 12 Здатність вибудовувати траєкторію власного кар'єрного та професійного розвитку. СК 13 Здатність організовувати освітній процес для осіб з особливими освітніми потребами.
Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН)	
РН 4 Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти відповідно до вимог охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки. РН 6 Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук у галузі на рівні, необхідному для організації навчально-виробничої діяльності. РН 7 Застосовувати сучасні дидактичні та методичні засади організації навчально-виробничої діяльності і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі. РН 8 Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного діагностування здобувачів освіти, а також застосовувати отримані результати. РН 9 Застосовувати мотиваційні заходи до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти. РН 10 Розробляти навчальну та складати обліково-звітну документацію до уроків виробничого навчання. РН 11 Оцінювати стан сформованості професійної компетентності здобувачів освіти. РН 17 Дотримуватися стандартів професійної етики. РН 18 Здійснювати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.	

За результатами проведення педагогічної практики здобувач освіти повинен:

знати:

- характеристику матеріально-технічної бази закладу П(ПТ)О;
- організацію методичної роботи в закладі освіти;
- методику проведення уроків виробничого навчання, виховних годин та їх аналіз;
- складові професійної діяльності майстра виробничого навчання.

уміти:

- підбирати та готувати матеріально-технічне забезпечення щодо вивчення теми програми;
- вивчати особливості учнівського колективу групи, планувати і проводити роботу з його організації та формування, складати характеристику навчальної групи;
- розробляти плануючу та методичну документацію щодо вивчення теми уроку та проведення виховних заходів;
- аналізувати уроки виробничого навчання та виховні години;
- використовувати традиційні та нестандартні форми та методи виробничого навчання;
- проєктувати виховну роботу в групі, використовуючи різні форми і методи виховання.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Усього	у тому числі	
		ауди-торні	сам. роб.
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Знайомство із закладом освіти і навчальною групою			
<i>Тема 1. Вивчення закладу професійної (професійно-технічної) освіти</i>	30	24	6
1.1. Зустріч з керівниками закладу П(ПТ)О, знайомство з майстрами виробничого навчання та викладачами	3	3	—
1.2. Вивчення матеріально-технічної бази закладу освіти, її використання та відповідність сучасним вимогам	3	3	—
1.3. Складання характеристики матеріально-технічної бази закладу освіти. Наявність та призначення навчальних майстерень	4	2	2
1.4. Вивчення інженерно-педагогічного складу закладу освіти та системи підвищення науково-методичного рівня викладачів та майстрів виробничого навчання	3	3	—
1.5. Вивчення організації методичної роботи в ЗП(ПТ)О. Ознайомлення з порядком вивчення та впровадження передового педагогічного досвіду	3	3	—
1.6. Складання характеристики інженерно-педагогічного колективу закладу освіти. Опис структури та організації методичної роботи в закладі П(ПТ)О	4	2	2
1.7. Участь у засіданнях методичної комісії, педагогічної ради та педагогічних семінарах	4	4	—
1.8. Керівництво методичними комісіями у закладі П(ПТ)О. Система обліку методичною роботою. Підготовка до проведення профорієнтаційної бесіди з учнями закладу освіти	4	2	2
1.9. Профорієнтаційна робота в навчальній групі з метою запрошення на навчання за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) за професією «майстер виробничого навчання»	2	2	—
<i>Тема 2. Знайомство та вивчення навчально-виробничої групи</i>	30	24	6
2.1. Вивчення загальної характеристики колективу групи	3	3	—
2.2. Визначення рівня громадського та трудового виховання	3	3	—
2.3. Визначення рівня морального, естетичного та фізичного виховання в групі	3	3	—
2.4. Виявлення внутрішньокolleктивних відносин у групі	3	3	—
2.5. Проведення педагогічних досліджень та обробка результатів	4	2	2

2.6. Складання психолого-педагогічної характеристики групи	4	2	2
2.7. Визначення ролі майстра виробничого навчання та класного керівника в організації колективу групи	3	3	—
2.8. Робота з активом групи	3	3	—
2.9. Складання схеми учнівського самоврядування в колективі групи	4	2	2
Разом за змістовим модулем 1	60	48	12
Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота майстра виробничого навчання			
<i>Тема 1. Навчально-виховна робота майстра виробничого навчання в навчальних майстернях закладу П(ПТ)О та на виробництві</i>	78	54	24
1.1. Відвідування, спостереження та аналіз вступних інструктажів з метою вивчення організації та методики їх проведення	3	3	—
1.2. Відвідування, спостереження та аналіз поточних інструктажів з метою вивчення організації та методики їх проведення	3	3	—
1.3. Відвідування, спостереження та аналіз уроків виробничого навчання	4	2	2
1.4. Складання письмових аналізів вступних інструктажів	4	2	2
1.5. Складання аналізів поточних інструктажів	4	2	2
1.6. Складання аналізів уроків виробничого навчання	4	2	2
1.7. Участь у підготовці майстра до уроку (підготовка матеріально-технічної бази)	4	2	2
1.8. Участь у підготовці до уроку (складання плану уроку та конспекту вступного інструктажу)	4	2	2
1.9. Участь у проведенні індивідуальних інструктажів	6	6	—
1.10. Підготовка та самостійне проведення уроків виробничого навчання	18	18	—
1.11. Вивчення роботи майстра виробничого навчання з групою безпосередньо на виробництві	6	6	—
1.12. Підготовка до самостійного проведення уроків виробничого навчання	12	—	12
1.13. Проведення відкритого уроку виробничого навчання	6	6	-
<i>Тема 2. Навчально-виховна робота майстра виробничого навчання на уроках професійно-технічного циклу</i>	10	6	4
2.1. Відвідування, спостереження та аналіз предметів професійно-теоретичної підготовки	3	3	—
2.2. Участь у підготовці та проведенні лабораторно-практичних робіт	3	3	—
2.3. Складання аналізів відвіданих уроків та лабораторно-практичних робіт	4	—	4
Разом за змістовим модулем 2	88	60	28

Змістовий модуль 3. Виховна робота майстра виробничого навчання в навчальній групі			
<i>Тема 1. Позакласна виховна робота майстра виробничого навчання в навчальній групі</i>	26	9	17
1.1. Аналіз змісту перспективного плану виховної роботи закладу П(ПТ)О	4	—	4
1.2. Відвідування, спостереження, аналіз позакласних виховних заходів з метою вивчення їх організації та методики проведення	3	3	—
1.3. Аналіз змісту плану виховної роботи в навчальній групі	3	3	—
1.4. Складання плану виховної роботи в групі на період практики	4	—	4
1.5. Підготовка до проведення виховних заходів (добір матеріалу, робота з творчими групами, розробка планів-сценаріїв)	6	—	6
1.6. Підготовка та самостійне проведення виховних позакласних заходів	3	3	—
1.7. Відвідування та аналіз виховних годин	3	—	3
<i>Тема 2. Оформлення звітів з педагогічної практики</i>	6	3	3
2.1. Підпис документів, систематизація підготовлених матеріалів звіту	6	3	3
Разом за змістовим модулем 3	32	12	20
Разом	180	120	60

5. Програма педагогічної практики

Змістовий модуль 1. Знайомство з закладом освіти і навчальною групою:

Тема 1. Вивчення закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Тема 2. Знайомство та вивчення навчально-виробничої групи.

Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота майстра виробничого навчання

Тема 1. Навчально-виховна робота майстра виробничого навчання в навчальних майстернях закладу професійної (професійно-технічної) освіти та на виробництві.

Тема 2. Навчально-виховна робота майстра виробничого навчання на уроках професійно-теоретичної підготовки.

Змістовий модуль 3. Виховна робота майстра виробничого навчання в навчальній групі

Тема 1. Позакласна виховна робота майстра виробничого навчання в навчальній групі.

Тема 2. Оформлення звітів з педагогічної практики.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Знайомство з навчальним закладом і навчальною групою		
	<i>Тема 1. Вивчення закладу професійної (професійно-технічної) освіти</i>	
1.	1.3. Складання характеристики матеріально-технічної бази закладу освіти. Наявність та призначення навчальних майстерень	2
2.	1.6. Складання характеристики інженерно-педагогічного колективу закладу освіти. Опис структури та організації методичної роботи в закладі П(ПТ)О	2
3.	1.8. Керівництво методичними комісіями у закладі П(ПТ)О. Система обліку методичною роботою. Підготовка до проведення профорієнтаційної бесіди з учнями закладу освіти	2
	<i>Тема 2. Знайомство та вивчення навчально-виробничої групи</i>	
4.	2.5. Проведення педагогічних досліджень та обробка результатів	2
5.	2.6. Складання психолого-педагогічної характеристики групи	2
6.	2.9. Складання схеми учнівського самоврядування в колективі групи	2
Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота майстра виробничого навчання		
	<i>Тема 1. Навчально-виховна робота майстра виробничого навчання в навчальних майстернях закладу П(ПТ)О та на виробництві</i>	
7.	1.3. Відвідування, спостереження та аналіз уроків виробничого навчання	2
8.	1.4. Складання письмових аналізів вступних інструктажів	2
9.	1.5. Складання аналізів поточних інструктажів	2
10.	1.6. Складання аналізів уроків виробничого навчання	2
11.	1.7. Участь у підготовці майстра до уроку (підготовка матеріально-технічної бази)	2
12.	1.8. Участь у підготовці до уроку (складання плану уроку та конспекту вступного інструктажу)	2
13.	1.12. Підготовка до самостійного проведення уроків виробничого навчання	12
	<i>Тема 2. Навчально-виховна робота майстра виробничого навчання на уроках професійно-технічного циклу</i>	
14.	2.3. Складання аналізів відвіданих уроків та лабораторно-практичних робіт	4
Змістовий модуль 3. Виховна робота майстра виробничого навчання в навчальній групі		
	<i>Тема 1. Позакласна виховна робота майстра виробничого навчання в навчальній групі</i>	
15.	1.1. Аналіз змісту перспективного плану виховної роботи закладу П(ПТ)О	4
16.	1.4. Складання плану виховної роботи в групі на період практики	4
17.	1.5. Підготовка до проведення виховних заходів (добір матеріалу, робота з творчими групами, розробка планів-сценаріїв)	6
18.	1.7. Відвідування та аналіз виховних годин	3
	<i>Тема 2. Оформлення звітів з педагогічної практики.</i>	
19.	2.1. Підпис документів, систематизація підготовлених матеріалів звіту	3
	Усього годин	60

7. Засоби та форми контролю

Контроль педагогічної практики здійснюється шляхом поточного контролю.

Поточний контроль з педагогічної практики здійснюється керівником від бази практики у формі перевірки щоденників, аналізів відвіданих уроків виробничого навчання та виховних годин. Керівник від коледжу разом з керівником від бази практики контролює якість проходження практики згідно з програмою, виконання правил внутрішнього трудового розпорядку. Це може здійснюватися як у телефонному зв'язку та і безпосередньо в умовах бази практики.

Підсумковий контроль з педагогічної практики — захистів звітів, який проводиться у Фаховому коледжі в останній день практики.

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти-практикантів здійснюється за чотирибальною системою оцінювання та вказаними нижче критеріями.

Оцінка «5» (відмінно)

Програма практики виконана у повному обсязі. Здобувач освіти виявляє творчі здібності, вміло застосовує набуті знання під час проектування та проведення уроків виробничого навчання та виховних заходів. Розроблені уроки та виховні години ґрунтуються на використанні активних, нетрадиційних методів навчання. Вміло застосовує методи та методичні прийоми, інформаційні технології. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Уміє аналізувати власну педагогічну діяльність та діяльність своїх однокласників. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до професії. Вільно орієнтується при роботі з нормативною документацією. Документація підтвердження проведення практики оформлена відповідно до вимог. Звіт з практики наданий на рецензію своєчасно, містить всі необхідні матеріали, охайно оформлений відповідно до вимог. Відгук та оцінка керівника від бази практики — «відмінно».

Оцінка «4» (добре)

Програма практики виконана у повному обсязі. З консультаційною допомогою керівника практики застосовує набуті знання під час проектування та здійснення навчально-виховної діяльності. Структура розроблених уроків та виховних годин витримана. Застосовує здебільшого традиційні методи навчання та контролю знань. З незначними помилками застосовує інформаційні технології, методичні прийоми, які може виправити самостійно за вказівками керівника. Не завжди може проаналізувати свою навчально-виховну діяльність. Орієнтується при роботі з нормативною документацією.

Звіт з практики наданий на рецензію своєчасно. Документація підтвердження проведення практики оформлена відповідно до вимог. Відгук та оцінка керівника від бази практики — «добре». Звіт з практики містить всі необхідні матеріали та оформлений відповідно до вимог.

Оцінка «3» (задовільно)

Програма практики в цілому виконана. Демонструє недостатню підготовку до самостійного проведення занять та виховних годин. З епізодичною допомогою керівника застосовує набуті знання під час проектування та здійснення навчально-виховної діяльності. Відгук та оцінка керівника від бази практики задовільні. Допускає незначні

помилки під час вибору форм, методів та прийомів проведення занять та виховних годин. Може частково аналізувати свою діяльність, порівнювати і робити висновки. Робота з нормативними документами викликає ускладнення.

Звіт з практики наданий на рецензію своєчасно. Документація підтвердження проведення практики оформлене відповідно до вимог. Звіт практики містить всі необхідні документи. Оформлений неохайно з незначними відхиленнями від вимог.

Оцінка «2» (незадовільно)

Програма практики виконана частково. Не уміє самостійно знаходити та використовувати інформаційні джерела. Виникають складнощі з аналізом особистої діяльності та діяльності своїх одногрупників. Не орієнтується у вимогах нормативної документації. Відгук та оцінка керівника від бази практики незадовільні. Неусвідомлено проєктує свою навчально-виховну діяльність. З постійною допомогою керівника застосовує набуті знання. Демонструє низький рівень самостійної підготовки до проведення уроків та виховних годин.

Документація підтвердження проведення практики оформлене не відповідно до вимог. Звіт з практики наданий на рецензію несвоечасно, містить не всі матеріали, оформлений неохайно, з порушенням вимог.

Таблиця відповідності результатів контролю знань здобувачів освіти, рівень знань яких оцінюється за 4-бальною шкалою, у системі ЄКТС

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

9. Методичне забезпечення

1. Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти у Первомайському індустріально-педагогічному фаховому коледжі.
2. Тимчасовий порядок організації практичного навчання здобувачів фахової передвищої освіти під час дії правового режиму воєнного стану в Первомайському індустріально-педагогічному фаховому коледжі
3. Програма з педагогічної практики.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи з педагогічної практики.
5. Зразки бланків аналізів уроків та виховних годин, щоденників з практики, протоколів обговорення проведених уроків виробничого навчання та виховних годин.
6. Лекції з дисциплін «Організація і методика професійного навчання», «Організація і методика виховної роботи», «Педагогіка», «Психологія».
7. Зразки електронних презентацій уроків виробничого навчання.
8. Методичні рекомендації до складання розгорнутого плану-конспекту уроку виробничого навчання.
9. Методичні рекомендації до складання аналізу уроку виробничого навчання.
10. Пам'ятка здобувачам освіти-практикантам щодо виконання програми педагогічної практики.

10. Рекомендована література

1. Бех І. Д. Виховання особистості. — Київ: Либідь, 2019. — 328 с.
2. Бондар В. І. Методика викладання у професійній освіті. — Київ: Вища школа, 2021. — 320 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка: підручник. — Київ: Академвидав, 2020. — 368 с.
4. Дяченко Н. О. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів 2015 рік
5. Зайченко І.В. 3 17 Теорія і методика професійного навчання : навч. посібник. – 2-е вид., доповн. і переробл. / І. В. Зайченко. – К.: Видавництво Ліра-К, 2016. – 580 с.
6. Кравець В. І. Теорія і методика виховної роботи. — Харків: Основа, 2019. — 272 с.
7. Кузьмінський А. І., Топузов О. М. Педагогічна майстерність. — Київ: Освіта, 2017. — 304 с.
8. На допомогу майстру виробничого навчання : метод. посібник - Іваськів Олена Федорівна 2013 рік
9. Охорона праці. Підручник./М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський, За ред. М.П. Гандзюка – Київ «Каравел», 2022 р. 384 с.
10. Охорона праці: Курс лекцій. Практикум./А.А. Катренко, Ю.Н. Кіт, І.П. Пістун – м. Суми «Університетська книга», 2023 р. 540 с.

11. Педагогіка. Навч. посібник. 3-тє вид. стереот. Рекомендовано МОН України Пальчевський С.С. 496 с. т. 2023 р.
12. Педагогіка: інтерактивний контент. Михалюк А.М. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023 р. 245 с.
13. Пехота О. М., Іванова Н. О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. — Київ: Шкільний світ, 2018. — 240 с.
14. Теорія та методика професійного навчання: навчальний посібник / Гельжинська Т.Я. — Львів: Видавництво ПП «Новий Світ – 2000», 2024. 220 с.
15. Теорія та методика професійного навчання: практикум / Гельжинська Т.Я. — Львів: Видавництво ПП «Новий Світ – 2000», 2024, 174 с.
16. Теслюк В.М. Розвиток педагогічної майстерності викладача: монографія. — К : Видавництво Ліра-К, 2019. 224 с.
17. Чепілко В. В. Психологія спілкування у професійній діяльності. — Київ: Центр навчальної літератури, 2021. — 192 с.